

MIROVNI PROGRAM ZDRUŽENIH DRŽAV.

Wilson je podal pred kongresom mirovne cilje Amerike. Javno pogajanje za mir, odprava tajne diplomacije, svoboda morja, svobodna trgovina, samovlada narodov v Avstro-Ogrski, mednarodna garancija za politično in gospodarsko neodvisnost balkanskih držav, svobodni razvoj Rusije, razoroženje držav in ustanovitev družbe narodov — so Wilsonove zahteve. Belgiji in Franciji se imajo poravnati krivice, neodvisnost združene Poljske in "narodnostna meja" za Italijo. Za te cilje se bori Amerika.

WILSON ZAHTEVA SAMOVLADE ZA AVSTRO-OGRSKE NARODE.

Washington, 8. jan. — Predsednik Wilson je danes stopil pred kongres in ponovno ter podrobno razložil program Združenih držav za svetovni mir. Program obsega 14 točk, ki so:

1. Odprto sklepanje mirovne pogodbe, kateri ne sme slediti nobeno privatno mednarodno sporazumjenje. Diplomacija mora vselej delovati odprto ob javnem pregledu.

2. Absolutna svoboda morja in svoboda teritorialnega vodstva v mirnem in vojnem času. Morja se smejo zapreti le s mednarodno sklepo za enotnost mednarodne pogodbe.

3. Odprava vseh gospodarskih ovir kolikor je mogoče in ustanovitev enakih trgovskih pogojev med vsemi narodi, ki se združijo za ohranitev mira.

4. Države morajo jamčiti razoroženje do najnižje točke notranje varnosti.

5. Kolonijalne zahteve se imajo rešiti svobodno in absolutno nepristransko na podlagi soglasja prebivalstva z vladami.

6. Okupirane ruske pokrajine se imajo izprazniti in vse vprašanje, tikačje se Rusije, se imajo rešiti na način, da se zagotovi Rusiji svobodni razvoj njenega narodnega programa in da dobi priložnost najboljšje kooperacije od strani drugih narodov. Rusiji je treba prilike, da se pridruži društvu svobodnih narodov pod institucijami, ki si jih sama izbere. Rusiji je tudi treba dati pomoč kakršnekoli vrste, ki je potrebna in ki si je želi. Nastopanje sesterskih držav napram Rusiji v prihodnjih mesecih bo pokazalo, dali ji šele dobro in dali razumejo njene potrebe, ali delujejo le za svoje koristi s sebičnimi simpatijami.

7. Belgiji se ima povrniti neodvisnost in sleherni košček njenega teritorija. Vse svet je za to in noben čin ne povrne zaupanja med narodi in toliko meri, kakor izvršitev te zahteve. Ako se to ne izvrši, tedaj je mednarodni zakon za vselej poglavljen.

8. Invadirani deli Francije se imajo izprazniti in krivice, ki jo je naredila Prusija Franciji 1. 1871 se odvzeti. Alsacija-Lorena, mora biti poravnana. Ta krivica je vzemirjala svetovni mir blizu petdeset let in zato se mora poravnati v interesu vseh.

9. Italijanska meja se ima izravnati na temelju jasno pripoznatih narodnostnih mej.

10. Narodi v Avstro-Ogrski, katerim želimo, da imajo zagotovljeno in zavarovano mesto med drugimi narodi, morajo dobiti najsvobodnejšo priložnost za avtonomni razvoj.

11. Rumunija, Srbija in Črna Gora se imajo izprazniti in dobi

ti nazaj vse teritorije. Srbiji se ima jamčiti izhod k morju in prijateljsko razmerje med ravnimi balkanskimi državami mora biti utrjeno s historično ustanovitvenimi narodnostnimi mejami. Politična in gospodarska neodvisnost, kakor tudi teritorialna nedotaknjenost vseh balkanskih držav mora biti mednarodno jamčena.

12. Turki dali sedanjega otomanskega cesarstva odločno obljubo svoje suverenitete, tega drugim narodnostim v mejah sedanje Turčije je treba jamčiti absolutno priložnost za avtonomni razvoj. Dardanele morajo biti trajno odprte ladjam in trgovini vseh narodov.

13. Neodvisna Poljska, kateri se imajo pridružit teritoriji, obljubljeni s poljskim ljudstvom. Poljska mora imeti izhod k morju in njena politična in gospodarska neodvisnost ter teritorialna nedotaknjenost mora biti mednarodno jamčena.

14. Ustanoviti se mora splošna družba narodov s namenom, da vzajemno garantira politično in gospodarsko neodvisnost ter teritorialno nedotaknjenost vsem narodom, velikim in majhnim.

To so pogoji, za katere je šla Amerika v vojno in za katere se bo borila, dokler ne bodo uresničeni.

Wilson je dejal v začetku svojega govora, da je mirovna konferenca v Brest Litovsku izvala ponovno in definitivno objavo mirovnega programa. Wilson se je zelo simpatično izrazil o Rusih. Rekel je, da so ruski poslanci govorili pošteno in odkritosrčno, pravilno, modro in v resničnem duhu demokracije v Brest Litovsku, toda Nemci so jih mislili izrabiti.

"Naša želja je" — je dejal Wilson — "da pomagamo ljudstvu Rusije do svobode in mira, pa če nam sedanjí voditelji ruskega ljudstva verujejo ali ne."

NARODE SVET.

South Bend, Ind. — Vseled podražitve mleka so konzumentje naročili manj mleka. Posledica tega varčevanja je, da imajo farmarji za 50 odstotkov preveč mleka in zdaj groze, da prodajo krave mesarjem, če ne bodo ljudje konzumirali več mleka.

Ali ni to narobe svet?

ŽENSKA VOLILNA PRAVICA.

Washington, D. C. — Mogoče pride dodatek k ustavi o ženski volilni pravici v kongresni zbornici še jutri na dnevni red. Kako bodo kongresniki glasovali o tem važnem vprašanju, je nemogoče poročati, ker so mnenja o ženski volilni pravici zelo različna.

VOHUNI SO POŠILJALI MUNICIJO V NEMČIJO.

Vlada je odkrila, da vohuni iz New Yorka strelna naboja na Danziko in od tam v Nemčijo.

1.500.000 NABOJEV NA DVEH LADJAH.

Washington, D. C. — Veliko senzacijo je povzročila obtožba, da pod nadzorstvom nemških rezervnih oficijev izdelujejo municijo in jo pošiljajo tujcu.

Obtožba podpira okoliščinski dokaz, da kongres najbrž uveljavi preiskavo, da dožene resnice.

Pravijo, da so britske mornariške sile ustavile dne 20. decembra norveški parnik "Tula" na potu iz New Yorka v Kodaň (Kopenhagen), ki je bil naložen z mešanin blagin. Kapitan je imel papirje v redu, ki jih je izdal zakladniški departament v New Yorku.

Angleški kapitan je kljub temu odredil, da preišče parnik. Preden se je preiskava dobro razvila, so odkrili zaboje, v katerih je bilo 500.000 nabojev za majhno orožje. Ti naboji so bili deklarirani kot izdelki iz železa in jekla za neko osebo v Kodaňu, ki je tajno tržila z Nemčijo.

Pomorščaki so zaplenili municijo in kapitan je oznanil dogodek britski vladi. Poročilo dodaja, da je bila municija uporabna edino za malo nemško strelno orožje.

Enajst dni kasneje so ameriške mornariške sile ujele ladjo, ki je prihajala iz New Yorka, na kateri so našli 1.000.000 nabojev, ki so bili enaki nabojem na prvi ladji. Tudi sedaj so bili naboji napakno deklarirani in naslovljeni na misteriozno osebo v Kodaňu.

Vašle teh okoliščin sodijo eksperti, da so bili detajli za izdelovanje municije poslani iz Nemčije in da so strelivo izdelovali pod nadzorstvom nemških agentov, mogoče nemških rezervnih oficijev.

Vladni uradniki molče o tem, koliko časa se je to lahko godilo. Zakladniški departament skuša dognati, na kakšen način je bilo mogoče ladji dobiti potni list, ko je bila na nji ukrasna municija.

Justični in zakladniški departament sta uvedla preiskavo. Sodijo pač, da so v eni ali več municijskih tovarnah v New Jerseyu in v bližini New Yorka izdelovali municijo. Zaboje so potem odpeljali na pomoč in jih postavili tje in izmenjali za zaboje, v katerih so bili izdelki iz železa in so jih se pregledali nadzorniki zakladniškega departamenta.

Justični departament je buje že polovil vse sovražne inozemce in podvel korake, da ne morejo izvrševati sovražnih činov.

Justični departament je prijel 30.000-ovražnih inozemcev, toda le 300 jih je interniranih. Oni, ki

NABORNI ZAKON JE USTAVEN.

Vrhovno sodišče je razsodilo, da je zakon za obvezno vojaško službo konstitucionalen.

OBTOŽENCI IZGUBILI PRIZIV.

Washington, D. C. — Najvišje sodišče je priznalo naborni zakon za splošno in obvezno vojaško službo ustavnim.

Sodišče je izreklo, če ima kongres pravico napovedati vojno, ima tudi pravico, da pokliče državljan v vojaško službo doma, ali jih pa pošlje v tujezemstvo.

Najvišji sodnik White, ki je naznanil soglasno mnenje sodišča, je dejal, da večina ugovorov sloni na domisljiji in nima prave podlage.

Sodišče je ugodilo predlogu vlade, da se predlože tožbe proti trustom na kasnejši čas, izjema velja le za United Shoe Machinery kompanijo.

Zadeva radi nabornega zakona je prišla pred najvišje sodišče, ker so mnogi apelirali, ki so bili obsojeni radi oviranja vojaškega nabornega zakona in radi hujšanja državljanov, naj ne spojinjo zakona.

V New Yorku so vložili priziv Louis Kramer, Morris Becker, Emma Goldman, Alexander Berkman in Meyer Graubard. Kramer je bil obsojen na dve leti zapora, Becker na eno leto in osem mesecev, Emma Goldman in Berkman vsak na dve leti in \$10.000 denarne globe. Graubard je bil obsojen na eno leto, ker se ni registriral.

Charles E. Ruthenberg, Albert Wagenknecht in Charles Baker so bili obsojeni na zveznem sodišču v državi Ohio, ker so pripravili Alphonso J. Shueto, naj se ne registrira. Vsak je bil obsojen na eno leto v prisilno delavnico.

V Minnesoti so bili obsojeni Joseph E. Arner, Alfred P. Grahl, Otis in Walter Wangerin vsak na eno leto v poboljševalnico, ker se niso registrirali.

Vsi morajo zdaj odslužiti naložene kazni.

DELAJSKI ZAKONI NE BODO SUSPENDIRANI.

Harrisburg, Pa. — Državni prokurator Brown je po konferenci z državnimi uradniki izjavil, da zakoni za varstvo delavcev ne bodo suspendirani, dokler ne nastanejo v industriji take razmere, da je treba izvršiti suspenzijo.

so izpušeni, so parorilani in zaupje jamčijo državljan, da se obnašajo dostojno.

Biro mornariške inteligence je povzročil, da je bilo aretiranih 196 sovražnih inozemcev, ki so delali za Sperry Gyroscope kompanijo v New Yorku. Justični tajnik jih je dal takoj 191 izpušiti.

KRALJI ŽELEZNIC KAŽEJO ZOBE.

Železniški magnati se načeli boj v kongresni zbornici za več dobička in povrnitev železnice.

DVE STRANKI V KONGRESU.

Washington, D. C. — S predlogom za vladno kontrolo železnice sta se bavila senatni in zbornični odsek za meddržavno trgovino.

Predsedniški železnice niso zadovoljni z odškodnino, ki je določena v predlogu. Oni zahtevajo, da se dobiček določi po dobičku, ki so ga vrgle železnice, ko jih je prevzela vlada.

Republikanska senatorja Gallinger iz New Hampshire in Watson iz Indiane sta predložila dva spremembna predloga. Eden določa, da kontrola nad železnici nima, ko konča vojna, drugi pa pravi, da šest mesecev po končan vojni.

Spremembna predloga bosta povzročila, da se bodo senatorji in kongresniki ločili v dve stranki, ne glede na to, če so republikanci ali demokrati. Oni bodo zagovarjali spremembe predloga, drugi pa trajno nadzorstvo nad železnici.

Pred senatnim odsekom za meddržavno trgovino sta bila za slišana Alfred P. Thom, pravni svetovalec železniškega eksekutivnega posvetovalnega odbora, in Julius Kruttschnitt, predsednik eksekutive južne pacifične železnice. Izjavila sta, da železniške kompanije niso zadovoljne, da bi se jim meril dobiček po povprečnem dohodku zadnjih treh let, ki končajo s 30. junijem 1917.

Thom je zavzel stališče, da železniške kompanije dobe dobiček po dohodkih, ki so jih imale železnice ob času, ko je vlada nad njimi prevzela nadzorstvo. Z njim se je seveda strinjal tudi Kruttschnitt.

NOV POTRES V GUATEMALI.

Washington, D. C. — V Guatemali so se pojavili novi potresni sunki, ki so povzročili veliko škodo in uničili človeška življenja.

Central American Telegraph kompanija je prejela od svojega ravatelja v San Jose, Guatemala, brzojavko, da so se ponovili močni potresni sunki, ki so uničili v mestu Guatemala vse, kar ni zrušil prvi potres. Železniški tir med Guatemalo in San Josem so zasuti in železniški promet je ustavljen. Kakšnih 300 oseb je zopet ubitih.

VREME.

Chicago in okolica: V sredo nestalno in morda sneg. Temperatura okrog 15 nad ničlo. Severno-zapadni vetrovi. Sonce izhaja ob 7:18, zahaja ob 4:30.

POLITIČNA REVOLTA V CARSTVU KAJZERJA.

Anekdotični program nemške vlade je povzročil konfuzijo. Nemški bolševiki na delu za revolucijo.

ODMEVI MIROVNEGA PROGRAMA ANGLIJE.

London, 8. jan. — Iz nemških virov javljajo, da so se ruski delegati v družbi Trockija vrnili nazaj v Brest Litovsk. Vrnarji iz mirovne pogodbe so ruske poslance Vesel pt. smrti.

Amsterdam, 8. jan. — Politična kriza v Nemčiji narodi vladnega anekdotičnega programa, proti največji konfuziji. Ludendorff in Hindenburg izjavljata, da razglašata, če se vlada odloči proti anekdotičnim ruskim delom.

Amsterdam, 8. jan. — Manjšinski socialisti v Nemčiji so poslali depešo Trockiju v Petrograd, v kateri mu svetujejo, da ruska vlada ne sme sprejeti nemških pogojev in da se naj čuva separatnega mira.

Amsterdam, 8. jan. — Polom mirovnega pogajanja z Rusijo je povzročil v Berlinu veliko politično krizo. Danes javljajo, da je nastal spor med dr. Kuehlmannom, ministrom zunanjih zadev in generalom Ludendorffom, glavno upraviteljem nemške armade in desne roke maršala Hindenburga. Junkerji, ki stoji za anekdotično na debelo, zahtevajo, da Kuehlmann resignira, če, da je on zakrivil neugodni konec pogajanja z Rusi; z druge strani poročajo, da je Ludendorff odstopil, daširavno je ta vest še dyonajiva.

Admiral Tirpitz, oče submarinske kampanje in eden glavnih strobrov anekdotične stranke, je brzojavno čestital kancelarju na njegovem stališču napram Rusom v zadevi preselitve konferenc v Stockholm. Tirpitz pravi, da bi konferenca v Stockholmu pomnila začetek pogajanja za splošni mir, ki bi ne bil nemški mir. Tirpitz dolži entente, da je "nahajskala bolševike" za ta korak.

Kajzerjeva vlada ima velika stitnosti s socialisti. Scheidemann in Haase sta prišla s furioznim napadom na mirovni načrt Nemčije za obdržitev ruskih delov.

"Vorwaerts" javlja, da je bil včeraj v Berlinu velik socialistični shod, ki je eden najvažnejših shodov odkar traja vojna. Shod je trajal ves dan in nevroži so bili vsi voditelji obeh frakcij. Iz njihovih govorov in zaključkov je soditi, da bihejo nemški socialisti stopiti v direktno zvezo z ruskimi revolucionarji in iziliti mir.

Scheidemann je dejal: "Socialni demokrati odločno nasprotujejo vsakemu načrtu za anekdotično pogajanje, da narodi sami odločijo." (Dolje na 5. str. 1. kol.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 na pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.13 na tri mesece.

Naslov na vso, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.



Datum v ohiptaju n. pr. (December 31-17) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem duvom potekla naročnina. Poslovite se pravočasno, da se vam ne uvari list.

Mirovni pogoji.

Lloyd George, prvi minister Anglije, je podal svetlo mirovni program, na čigar podlagi so zavezniki pripravljali končati vojno. Objavljen program je direktni odgovor na izjavo avstro-ogrškega ministra zunanjih zadev grofa Cernina, ki vsebuje mirovne pogoje kajzerjeve četverozveze, tikajočih se v glavnem Rusije in nekoliko tudi ostalih entitnih držav.

Mirovni program Anglije, ki ga je razvil Lloyd George zadnjo soboto, je nekaj popolnoma drugega, kot je pa bila skupna zavezniška nota glede na vojne cilje entente pred enim letom, ko je naš predsednik Wilson zahteval od vojskujočih se držav, da povedo, zakaj se bojujejo. Takrat je bila megla in danes je jasnost. Pozitivni odgovor je prišel šele čez eno leto, ki je bilo leto velikih izprememb.

Kaj zahteva Anglija danes? Z drugimi besedami ravno to, kar zahteva revolucionarna Rusija in kar zahteva Amerika. George ponavlja, kar je izrekel Wilson najmanj že trikrat: Demokratična Nemčija in ne sedanja avtokratična nemška vlada mora jamčiti za bodoči mir.

Ruska demokracija je izjavila: Nobenih prisilnih aneksij in narodni naj sami odločajo o svoji usodi. Wilson je dejal: Nobenega naroda, pa naj bo še tako majhen, ne sme siliti, da bi živel pod vlado, katere ne mara. In Lloyd George ponavlja: Vsa teritorialna vprašanja se morajo rešiti s soglasjem prizadetega prebivalstva.

To so temeljne točke mirovnega programa. Na prvi pogled je jasno kakor ob svitu solca, da se je Anglija udala pritisku mogočnih revolucionarnih sil, ki vplivajo ne od zgoraj, temveč od spodaj, iz plasti ljudskih mas in ki so dobile svoj največji razmah v ruski revoluciji.

Silajna na primer je točka Georgevega programa o nemških kolonijah. Več kot dve leti smo poslušali razne angleške političarje, ki so prisegali, da ne bo Anglija nikdar vrnila okupiranih kolonij; bila je napovedana aneksija. Zdaj pa pravi George: Vprašanje nemških kolonij se ima rešiti na mirovni konferenci na podlagi upoštevanih želja tamošnjih domačinov in garancije, da evropske vlade in kapitalisti ne bodo nikdar več izkoriščali teh kolonij.

Ali je mogoče, da bi prvi državnik v Angliji izrekel besede, ki jih lahko podpisuje vsak socialist, če bi mu teh besed ne diktiral duh časa?

Anglija, po kateri se naravno ravna ostali zavezniki, je torej dala slovo aneksijam in inkorporirala v svoj program načelo samoodločbe, revolucionarno načelo ruskega proletarijata in predsednika Wilsona, o katerem še ni bilo govora pred enim letom.

Če se morajo po izjavi Lloyd Georgea "vsa teritorialna vprašanja rešiti s soglasjem prizadetega prebivalstva", potem je to samoodločba narodov. George sicer pravi, da zavezniki niso za razpad Avstro-Ogrske, toda v eni sapi omenja, da je v interesu bodočega miru, ako dobe samoupravo tisti narodi in Avstro-Ogrski, ki jo že davno žele.

Tukaj se je George dotaknil problema, ki se živo tiče Slovencev in Jugoslovancev. Povdariti je treba, da George govori na enem mestu o upostavljenju Srbije in Črne Gore, to se pravi, da dobta nazaj neodvisnost in njune stare meje; to je poštena in pravična zahteva. Na drugem mestu pa govori George, da "splošni mir ne more biti zjamčen, dokler ni podeljena samovlada (self-government) tistim narodnostim v Avstro-Ogrski, katere si jo že davno žele".

Tukaj torej ni govora o kakšni povečani Srbiji ali monarhistični Jugoslaviji. Reči se tudi ne more, da bi George mislil na avtonomijo prizadetih narodnosti v okviru Avstrije. Kako se torej tolmačijo te besede?

Drugače ne, kakor v luči principa, da se to vprašanje reši po željah prizadetih narodov! Ako ima Anglija pošteno željo, da dobe avstro-ogrski narodi samovlado, in če končno spoznava, da je bodoči mir zelo, zelo odvisen od pravične rešitve jugoslovanskega vprašanja, tedaj bo stala

na stališču, da se rešitev izvrši s soglasjem vseh prizadetih narodnosti. Vprašanje samovlade avstro-ogrskih jugoslovancev je obenem teritorialno vprašanje; tu ne sme iti za kakšno skrupulano avtonomijo, temveč za popolno neodvisnost. Zavezniki gotovo niso proti temu, če se Slovenci in Hrvatje združijo s Srbi in Bolgari v skupno državo z narodnostnimi avtonomijami, ker to bi bila najboljša rešitev jugoslovanskega vprašanja in najboljša jamstvo za trajni mir, ampak zdravo podlago tej državi mora dati ljudstvo samo, ne pa nekaj profesionalnih političarjev, ki že vnaprej določajo kraljevino in vladajočo dinastijo.

Če so se zavezniki odrekli aneksijam, kar pozitivno potrjuje program Anglije in postavili na prvo mesto princip samoodločbe, potem mora ta princip veljati tudi za Slovence, da lahko zahtevajo to, kar je za njihovo bodočnost najboljša. In ravno besede Lloyd Georgea nam pričajo, da je jugoslovansko vprašanje še vedno odprto in da nimajo tisti, ki hočejo Slovence po vsi sili spraviti iz ene monarhije v drugo, nobenih garancij za svoj avtokratični projekt. Slovenci smemo po vsi pravici zahtevati republiko na slovanskem jugu, ki je edina rešitev jugoslovanskega vprašanja in edino jamstvo, da ne bomo anektirani od nikogar.

Anglija tudi pravi, da so "opravičene želje Italije po združitvi s tistem delom svojih ljudi, ki so italijanske rase in jezika". To je zopet nekaj popolnoma drugega, kar je doslej zahtevala Italija. To ni več zahteva po aneksiji Slovencev in Hrvatov. Kakor ni aneksija, če dobi Francija Alzacijo-Loreno, ki sta njeni po rasi in jeziku, in Poljska pruski in avstrijski del svojega prebivalstva, ravno tako ne bo aneksija, če se italijansko prebivalstvo na južnem Tirolskem in magari na Furlanskem odloči za pridružitve k Italiji. Slovenci niso "italijanske rase in jezika" in če se jim da odločujoča beseda, bodo že zaključili, kako daleč sega njihova zemlja.

Mirovni program Anglije je sploh velika uteha za tlačene narode in triumf demokracije in to znači, da je vpliv ruske revolucije prodrl že daleč. Ali bo tudi nemški narod kmalu odprl oči?

Kako deluje nemška cenzura.

V Nemčiji ne smejo poročati o moči ameriške armade. Vest o naraščajočem nemškem in drugih neugodnostih so prepovedane.

Washington. — Državni denarji, ki jih je izdala nemška vlada v minulem polletju časopisom v Nemčiji. Med temi navedbami je tudi sledeča:

"Iz Pariza poročajo, da pride v jeseni 1917 pet ameriških divizij, ki štejejo 125.000 mož v Francijo. Časopisom je naloženo, da ne smejo ponatisniti tega poročila brez primernega komentarja. Nečemo poudarjati Amerike, toda poročati kar tiensend tudi ni umestno. Pripomniti je treba, da je valed pomankanja ljudi nemogoče spraviti toliko številna moč čez morje v tem času in tudi izveštati jih ni mogoče do jeseni."

Nadalje je odrejeno, česa ne smejo poročati nemški listi:

Oglas, ki priporočajo paše me so na prodaj, so prepovedani.

Ravnatoko so prepovedane vse vesti o nemirih v Pragi, in Brnu, dalje vesti o štrajkih, ki se pojavijo kjerkoli v Nemčiji in Avstriji, resolucije, sprejete na delavskem shodu v Lipskem in telegrami, ki je bil poslan od tam kancelarju.

Prepovedan je tudi natis manifestov neodvisne (manjšinske) socialistične stranke, izvemli ako je dobro zaslojen s primernim komentarjem.

Prepovedane so tudi vse vesti in članki, ki simpatizirajo s agitacijo za štrajke. Protivni štrajki, ki obsojajo štrajke, so dovoljeni, toda preostri ne smejo biti, da ne razdražijo duhov (1).

Poročila o delavskih nemirih v Koenigsbergu (Prusija) in grožnja tamošnjega vojskega poveljnika, ki je bila priobčena v koenigsberških listih, se ne sme ponatisniti.

Debate in govori v avstrijskem državnem zboru se smejo priobčiti le v toliki meri, kolikor dovoljuje korespondenčni biro.

Članek pod naslovom "Strašne razmere v Varšavi," ki je izšel v 33. številki lista "Napsod," se ne sme ponatisniti.

O uvažanju blaga iz neutralnih držav, posebno iz Holandije, se ne sme niti omeniti. Oglas, ki priporočajo živca iz okupiranih dežel, so tudi prepovedani.

O zadnjih zračnih napadih na London se tudi ne sme dosti poročati, ravnatoko ne o potopu čilanske barke "Tinto," na kateri

so bili nemški pomorščaki s križarko "Dresden."

Pri pisanju naslovov za vesti z bojišča morajo listi paziti, katerim vestem posvetijo več važnosti, da ne bo nepotrebnega humorja na fronti, ko pridejo časopisi vojakom v roke.

Povzemanje vesti in člankov iz neutralnih in sovražnih listov o položaju v ruski armadi je dovoljeno.

Poročila o stanju obleke v okupiranih krajih naj izostanejo; ravno to velja za vesti o kapovnanju obleke v Švici.

Vlada izrečno želi, da listi natančno poročajo o velikih izgubah sovražnih eroplanov v maju. Take vesti morajo imeti debele naslove.

Avstrijeci ob Soči imajo dobre uspehe in listi ne smejo prezreti tega. Zlasti je treba naglašati, da je vsa moč Italije naperjena proti Avstriji, medtem ko se mora Avstrija boriti na več frontah.

Pozor! Političkim oblastem je zapovedano, da aretirajo vsako osebo, ki razširja neresnične vojne, politične, finančne in gospodarske vesti. Zadnja svarila niso prepričala razširjanja bedastih in neosnovanih poročil te vrste. Krivci bodo najstrožje kaznovani.

K tem naredbam nemške vlade ni treba dosti komentiranja. Dovolj je razvidno, koliko resnice smejo izvedeti čitatelji nemških listov o položaju doma in na tujem.

ČUDODELNA VODA PRED SODIŠČEM

Chicago, Ill. Sodnik Landis je odredil, da se uvede sodniško postopanje proti Robinson Spring Water kompaniji v Peachontasu, Miss., radi zlorabe oznak. Pred sodnikom je stal C. L. Bradley iz Peachontasa, ki je gospodar nad kompanijo.

"Ta oznaka pravi, da voda ozdravi Brightovo bolezen, vodenico in sladkorno bolezen," je rekel sodnik Landis. "Kakšne dokaze imate, da to izvrši?"

Bradley je pokal pismo nekega zdravnika Jacksona, Miss.

"Ta neumni zdravnik pravi, da voda ozdravi Brightovo bolezen. Ali verjamete v resnično ozdravljenje te bolezni?"

"Izveti so le akutni slučajji, da," je odgovoril Bradley.

"Zdaj imamo nepretrgano procesijo v grobove," je rekel sodnik. Rešili bi lahko ljudi, ki imajo Brightovo bolezen in sladkorno bolezen, če bi pili to vodo! Mr. distriktni pravdnik vprašal je uradnike v Washingtonu, da pride ta kompanija na zatočno klop.

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE

Sedež v Chicagi, Ill.

IZVEŠEVALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zaverinik.

NADZORNI ODBOR:

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR:

John Ermene, Ivan A. Kaker, Ivan Kušar, Anton Motz, Frank Mravlja, Jacob Muha, K. H. Pogodič, Matt Pogorelec, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovih, Andrew Vidrih, Stefan Zabrie, Leo Zakrajšek, Anton Zlogar.

(Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se dozdaj še niso prijavili, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno prijavijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. — Naslov za pisma in denarne pošiljke je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.)

IZ URADA TAJNIKA LOKALNE ORGANIZACIJE S. R. Z. V CHICAGU.

Dne 3. januarja se je vršila prva redna seja naše krajevne organizacije S. R. Z. Ustanovna seja se je vršila 20. decembra 1917 in o njenih zaključkih sem že poročal v čikaških slovenskih listih.

Precej delegatov se zadnje seje ni udeležilo. Vzor je bil menda ta, da mislim sklice seje pi smenim potom. Dometval sem, da vsi zastopniki in zastopnice vedo o datumu seje, ker so bili skoro vsi navzoči na ustanovni seji. Tudi sem stvar objavil v listih, kar bi moralo po mojem mnenju zadostovati.

Zastopnikov štirih društev — izmed petnajstih — ni bilo navzočih na zadnji seji.

Prihodnja redna seja se vrši v četrtek 8. februarja v dvorani S. N. P. J., na Lawndale in 27. cesti. Kot sem že enkrat objavil, se vrše redne seje vsak prvi četrtek v mesecu in preje omenjeni dvorani. Prosim prizadete, da si to zapomnijo.

Na zadnji seji se je sklenilo apelirati na ostalih par slovenskih društev v Chicagi, ki se niso odzvala prvemu pozivu, da se sedaj, ko smo že organizirani, pridružijo naši akciji.

Dosedaj sodeluje 15 društev z okoli 300 člani; to je velika večina čikaških Slovencev, organiziranih v društvih. Z uspehom smo lahko prav zadovoljni.

S tem so čikaški Slovenci sijajno manifestirali za demokratični program S. R. Z. Nobena zavratno intrigiranje nas ne

spravi iz naše poti, kajti Slovenci so prenametni, da ne bi razumeli demagogičnega dela naših nasprotnikov.

Sklepi zastopnikov na zadnji seji je bil, naj se v bodoče pošiljajo vsi prostovoljni prispevki S. R. Z. tajniku lokalne organizacije, ki jih potem izreči blagajniku Jos. Steblaju. Žensko društvo Nada, št. 102, S. N. P. J., se je prvo odzvalo in poslalo 3.25. Upam, da bodo Nada posnemala tudi druga društva.

Za veselico skupnih društev v prid S. R. Z., se je sklenilo razviti kar najživahnejšo agitacijo.

Veselica se vrši v nedeljo 27. januarja v dvorani Pulaski na S. Ashland in 18. cesti. Delujete na to, da se vdeležijo vsakdo, kdor bo le mogel. Vstopnice se dobe pri tajniku lokalne organizacije, zastopanih društev in pri vratih v dvorano na dan veselice.

Natančni program bo razviden iz oglasov v listih.

Dolžnost čikaških Slovencev je, da se je vdeležijo v obilnem številu. Pri tem ne gre za dobček kaknega posameznega društva ali kaknega posameznika, nego v korist S. R. Z., ki ravno v sedanjih časih najbolj potrebuje denarnih sredstev. To moramo vsi upoštevati, kajti situacija je lahko vsakemu znana.

Izredni člani zahtevajo našega neumornega delovanja v vseh ožirih, če hočemo biti uspešni.

Vse to imejmo vedno pred očmi in naše delo bo šlo po poti uspeha naprej, kolikor bodo dopuščale razmere.

Frank Zajc, 4008 W. 31st. St. Chicago, Ill.

PRORAČUN PRED KONGRESOM.

Washington, D. C. — Pred proračunskim odsekom so pričela zalaganja radi proračuna, ki znaša letno \$1,400,000,000. Držav. tajnik je razložil odseku, da državni departament potrebuje letos večje vsote kot druga leta. Temu je kriva vojna.

Za regulacijo rek in vzdrževanje pristanov je po izjavi Smalla, odsekovskega predsednika, okoli \$20,000,000 v proračunu.

Mogoče bodo sprejete v predgo je sledeči projekti: New York, East River in Hell Gate \$2,200,000; reka Delaware od Philadelphije do morja \$1,100,000; pristan v Baltimoru in kanali \$300,000; pristanišče v Norfolk, Va., \$1,134,000; toki reke Mississippi \$1,400,000; pristanišče v Los Angelesu \$100,000; pristanišče v Oaklandu, Cal., \$104,000; reki Columbia in Lower Willmette pod Portlandom, Oregon, \$250,000.

Zastopniki oljnih in plinskih in rudniških industrij so se sekli, da se dogovore o predlogu za reformo davka od nadprofita. Zastopniki pravijo, da so nastale neenakosti pri obdavčenju, ker so korporacije dovoljene odtegnitve od delniškega kapitala mesto od naloženega kapitala.

KROJAČ UMORJEN V DELAVNICI.

Chicago, Ill. — 45-letnega Konstantina Motulasa so našli z razbito lohanjo v sobi za njegovo krojaško delavnico.

Hilina oprava je bila v neredu, kar dokazuje, da je bil bo, preden je morilec izvršil svoje zločinsko delo. Policiji niso znani vzroki za umor in o morilecu nima najmanjše sledi.

PROHIBICIONISTI NA DELU.

Richmond, Va. — Danes prične legislaturno zasedanje in prohibicionisti se pripravljajo, da pritiskajo na poslance v interesu popolne prohibicije. Po sedanjem zakonu ima vsak prebivalec pravico importirati enkrat v mesecu en kvort žganja. Prohibicionisti hočejo da je uživanje alkoholnih pijač popolnoma prepovedano.

Tajnikom društev!

Veem tajnikom in tajnicam društev se naznanja, da smo pretečeni teden razposlali na vsa krajevna društva STENSKE KOLEDARJE ZA LEO 1918. Vsakemu društvu am jih poslali nekaj več kot je članov (le) in želimo, da se ti koledarji kar največ mogoče porazdele med slovenskim občinstvom, da tako seznanimo naše rojake o naši "Slovenski narodni podporni innoti" in njenimi ugodnostmi. Nadalje smo priložili v ravno tiste zavitke s koledarji tudi papir vsem onim društvom, ki so ga naročili in poleg so tudi glasovnice št. 13. Upamo, da ko prejmete to izdajo lista, bodo že vsi društveni tajniki in tajnice imeli vse goraj navedene stvari v svojih rokah. Poslali smo vse na imena, ki so bila v imeniku še dne 26. decembra. Za vsak slučaj, ako bi kdo izmed tajnikov ali tajnic ne prejel gori imenovane pošiljke, naj se takoj pisme no obrne na upravništvo, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

Politični izbruh v Nemčiji.

(Nadaljevanje s prve strani)

ločijo o svoji bodočnosti. Kancelarja izjave je ničevna. Haase, vodja manjšinske frakcije, je pa rekel: "Mir je nemogoče toliko časa, dokler se nemški državni zbor ne izreče za samoodlobo narodov."

Maks Harden piše v svojem tedniku "Die Zukunft", da je državni zbor edina organizacija, ki kofaktor toliko zastopa želje ljudstva in zato mora prevzeti vso odgovornost za mirovne pogoje in povedati svetu, kaj hoče nemško ljudstvo, ne pa kaj hoče in želi ta ali oni general ali ta ali oni minister. Ako državni zbor ne stori tega, tedaj ne ve nabeno živo bitje, koliko časa bo še trajala vojna in kakšen bo njen konec.

Amsterdam, 8. jan. — Po najnovejših vesteh postaja politična situacija na Nemškem bolj burna. Boj med socialisti in vsenemci je vsak dan ostrejši. Dr. Kuehlmann napoveduje politično smrt Junkerji ga napadajo, da je dal Rusom "cene pogoje" in socialisti ga obsojajo, ker je proti umaknitvi nemške armade iz ruskih provincij.

Zdaj poročajo, da glavni vzrok nemške vlade proti prenehanju mirovne konference v Stockholmu je, ker se kajzer boji, da bi tamodržni socialisti vpliv nadvladali diplomate pri mirovnem pogajanju.

Boleševiki se pripravljajo na vojno.

London, 8. jan. — Iz Petrograda poročajo, da delajo boleševiki priprave na ruski fronti za obnovo vojne z Nemčijo. Krilenko, vojni komisar in poveljnik revolucionarne armade, je dobil nalogo, da sestavi in predloži sovetu natančno poročilo o položaju čet na bojišču. Bojevanje bo prepuščeno prostovolcem; vojaki, ki se nočejo boriti, bodo poslani domov. Radek, eden boleševičkih zastopnikov, je dejal, vendar, da ima delavska-vojaška vlada dovolj porstovoljcev, ki se bodo borili za revolucionarno načela proti nemškemu imperializmu. Rekel je tudi, da Rusija ne sprejme nobene pomoči od zaveznikov, ako bo primorana nadaljevati vojno. "Moč Rusije leži v njeni slabosti."

Mirovna pogajanja so faktično končana. V Brest Litovsku se nahaja nekaj delegatov iz Ukrajine, ki se pripravljajo na pooblaščenca iz centralnih držav.

Nemški boleševiki na delu za revolucijo.

Curich, 8. jan. — V Nemčiji se gode znamenite reči. Gibanje nemških boleševikov (manjšinskih socialistov) v zvezi z ruskimi boleševiki dela kajzerjevi vladi nepopisne skrbi. Militaristične oblasti so pred nekaj tedni ukazale aretirati veliko število revolucionarnih socialistov širom države, ali s tem so dregnile v srčeno gnezo. Najnovejša informacija govori, da se je razvila po vsi Nemčiji velika socialistična "konspiracija", ki deluje tajno, toda efektivno, proti kajzerjevi vladi. Gibanje se razširja celo v škandinske države in znamenja je opaziti tudi v Švici, dasiravno je na površju vse mirno in normalno.

Prvi odmevi Georgovega govora iz Nemčije.

Amsterdam, 8. jan. — Nemški, večinoma vladi naklonjeni listi so prinesli prve komentare k mirovnim pogojem, ki jih je podal angleški prvi minister Lloyd George.

"Vossische Zeitung" pravi, da Nemčija ne bo sprejela pogojev na stroške svojih zaveznikov in vzela svoje kolonije v zameno za ojačanje Anglije v Aziji.

"Koenische Zeitung" piše, da je George navel "stare imperijalistične pogoje kljub temu, da je Anglija spremenila svoje stališče napram Združenim državam. Anglija hoče oropati Avstrijo in Turčijo. Pravi, da noče uničiti Nemčije, toda Poljski bi dala vzhodno Prusijo in vzela bi nam Alzacijo".

Odmevi v Franciji.

Pariz, 8. jan. — Francoska javnost je s največjo hvalečnostjo sprejela govor Lloyda Georgea o mirovnih ciljih Anglije. "Le

Journal" piše, da cilji vojne niso bili še nikoli tako precizno izrečeni in da mora Georgova deklaracija zadovoljiti ves demokratični svet, še celo Rusijo. "Le Figaro" omenja, da je govor "plemenit in kategoričen odgovor na sovražne insinacije."

"L'Humanite", organ socialistične stranke, objavlja brzojavko Alberta Thomasa, ki pravi, da je vsa delavska delegacija skočila na noge in burno aplaudirala, ko je George izjavil, da Anglija ostane do smrti s Francijo za povratek Alzacije-Lorene.

Mnenje angleških socialistov.

London, 8. jan. — Philip Snowden, socialistični poslanec in pacifist, je dejal, da Lloyd George napreduje z vsakim svojim govorom. Po njegovim mnenju so se angleški državniški približali zahtevam socialistov, ki hočejo, da narodi odločajo o svoji bodočnosti. Dodal pa je, da bi moral Lloyd George iti v Stockholmu, Brest Litovsk ali kjer se že bodo vrtila pogajanja med Nemčijo in Rusijo in tam govoriti o mirovnih ciljih v prid splošnega miru.

Wilson čestita Georgu.

London, 8. jan. — "Daily Mail" javlja, da je premier George prejel brzojavno čestitko od predsednika Wilsona, ki prvega gorko čestita na govoru o mirovnih pogojih. Wilson je odobril mirovni program Anglije.

VESTI Z BOJIŠČA.

London, 8. jan. — Z zapadnega bojišča poročajo o nadaljevanju topniških bojev na več krajih in o nemških upadih pred Verdunom in v Šampaniji. Nemške patrulje so pred vrati kot niso bile že dolgo časa. Francozi so odbili dva sovražna upada v okolici St. Mihiela in ujeli nekaj Nemcev.

Nemci so večer izgubili pet eroplanov na francoskem bojišču. Z angleškega bojišča ni nič novega.

Angleški aktivni v Italiji.

Rim, 8. jan. — Angleške čete so večerj zopet prekorale Piavo in povzročile nered v sovražnih vrstah. V goratem okolju benške fronte se vrše topniški dvoboj. Na ravnini ob spodnji Pavi so tudi artilerijski boji.

Angleške izgube zadnji teden: 18.998.

London, 8. jan. — Po uradnem poročilu znašajo izgube angleške armade v zadnjem tednu 18.998 mož, ki se dele kot sledi: Ubityh častnikov 113, prostakov 3832; ranjenih in pogrešanih častnikov 448, prostakov 14.508.

Izgube so se več kot podvojile od prejšnjega tedna, ko je bilo izgubljenih 9951 mož.

Razruševalec potopljen.

London, 8. jan. — Admiraliteta javlja, da je bil torpediran in potopljen angleški razruševalec na Sredozemskem morju. Deset mož je izgubilo življenje.

New York, 8. jan. — Sem je prišla vest, da je sovražna podmornica potopila ameriški parnik "Harry Lukenbach", ki je vozil potrebščine za ameriško armado v Franciji. Osem mornarjev pogrešajo. Parnik je imel 2798 ton.

Ameriški avijatik ubit.

Pariz, 8. jan. — Saržent George Houdek pri trinajstem zračnem škvadronu ameriške armade je smrtno ponesrečil na eroplanu "nekje v Franciji".

(Houdek, rodom Čeh, je pred odhodom v armado bival v Chicagu, kjer ima več sorodnikov.) John Stark iz Athola, Mass., je bil ubit zadnjo soboto pri eroplanjskih vajah na Francoskem. Padel je z višine 600 čevljev.

Nemci nastavlajo barbarske pusti.

Ameriška fronta v Franciji, 8. jan. — Ameriški vojaki so bili opozorjeni na satanske pusti, ki jih nastavlajo Nemci na fronti. Na teritoriju, ki so ga izrgali Angličani in Francozi iz nemških rok, je bilo vse polno takih pastí. V zakopih so ležale navidezno nedolžne deske, toda zvezane so bile s mino, ki je takoj eksplodirala, če se je deska premaknila. Lesene stopnice v izdolbinah so povzročile eksplozijo bomb, čim je kdo stopil na nje.

Nemci so uporabili celo svoje mrtlice v morilne namene. Zvezali so jih s minami ali bombami, ki so

se razletele in ubile vse pogrebno partijo, ki je hotela pobrati mrtlice.

Razno iz inozemstva.

Pernerstorfer mrtov.

Amsterdam, 8. jan. — Iz Dunaja poročajo, da je večerj umrl Engelbert Pernerstorfer, eden voditeljev socialistične stranke v Avstriji. Od leta 1909 je bil podpredsednik nižje zbornice v avstrijskem parlamentu.

Finaka republika pripoznana.

Stockholm, 8. jan. — Švedska vlada je pripoznala neodvisnost finske republike in v proslavo tega dogodka je bila večerj razporejena na vseh javnih poslopih nova finska zastava z žoltim levom na rdečem polju.

Iz Berlina prihaja vest, da je tudi nemška vlada pripoznala finsko republiko.

Nemška grofica — tihotapka.

Amsterdam, 8. jan. — Polilija v Haagu je zaprla nemško grofico von Platen, ki je hotela vtihotapiti v Nemčijo gotovo količino kave, čaja in več parov čevljev.

80.000 oseb brez strehe valed potresa.

Washington, 8. jan. — Poročilo iz Guatemale pravi, da je potres, ki se je dvakrat ponovil v zadnjih dveh tednih, spravil 80.000 ljudi ob domove. Glavno mesto je v razvalinah in ogromna večina prebivalstva trpi lakoto. Potres je uničil tudi vodovode in valed slabe pitne vode grozi epidemija.

Trocki ustavi denar poslanikom.

Petrograd, 8. jan. — Leon Trocki je prepovedal bankam izplačati denar inozemskim poslanikom, ki ga imajo tam naloženega. To naredbo je v temeljih, da je stara ruska vlada naložila velike svote denarja v inozemskih bankah in dokler ni ta denar izročen sedanji vladi, ne bodo smeli poslanski dvigniti denarja, ki ga imajo v petrogradskih bankah. Ameriško poslanikstvo je tudi prizadeto.

Trocki je tudi izključil francoske čestnike iz ruske armade in zaprl tujakinja uradni francoski biro valed obtožbe, da Francozi v Rusiji agitirajo proti boljševikom.

Adam je bil Prus in Bog je Nemec!

"Montreal Star" objavlja sledeče pismo, ki ga je pisala nemška učiteljica Katarina Hamfl neki francoski učitelju v Švici:

"Draga Louise: Tvoje zadnje pismo bi me bilo razkajalo, če ne bi vedela, da so Tvoje misli o naši slavni vojni polne velike ignorance. Ti mi očitaš, da so naši vojaki zelo kruti napram belgijski drhali in omenjaš tudi podiranje in požiganje mest in vasi. Hm, to je vojna. Mi smo prvi mojstri v vojni, kakor pri vsaki drugi stvari."

Na svetu je en sam narod, ki zasluži, da vlada nad svetom in ki je na najvišji stopnji civilizacije. To je naš pruski narod. Čeprav so Nemci gospodje sveta, je Prus gotovo gospod "par excellence" med Nemci. Večerj nam je naš dobi gospod župnik prepričevalno razložil, da sta bila Adam in Eva Prusa. To se naravno razume. Sveto pismo govori, da je nemški Bog ustvaril ljudi po svoji podobi. Iz tega sledi, da morajo biti vsi ljudje pokorni Nemcem, če so potomci Adamovi. Zdaj lahko veš, zakaj imamo geslo "Bog je z nami in Nemčija je nad vsemi". Mi smo božji sad in vsi drugi so pleveli. Ali razumeš? — Tvoja koleginja Katarina Hamfl."

Kajzer se boji lastnih vojakov.

Amsterdam, 8. jan. — Poročevalec z belgijske meje javlja, da nemški kajzer ne zaupa več vojakom svoje lastne armade. Ko se je pred nekaj tedni pripeljal na neko železniško postajo v Belgiji, je bilo zapovedano vojaški straži, ki je čuvala postajo, da odloži orožje na kup in se odstrani. "Zdine osebe, katerim je bilo dovoljeno ostati na peronu, je bil postajenski delavec pri signalih in vojaški poveljnik. Nikakršnih manifestacij ni bilo, ko se je ustavil vlak."

Kadar se kajzer ustavi v Bruslu, se tamodržni nemški poveljniki kar tresejo nervoznostjo toliko časa, dokler zopet ne otide, boječ se, da se mu ne pripeti kaj nepričakovane.

Pametno urejeno.

"All se kdaj krega s svojo ženo!"

"Nikdar," je odgovoril go-spod Mirosljub. "Kadarkoli nastane med nama nesporazumlje-

nje, tedaj prišne Henrieta predavati in jaz reprezentiram avdi-jenco."

THE ROSENBAUM CO.
PITTSBURGH, PA.

Moški ovratniki
45c
pol tucata.

Čevlji

Moški trdno izdelani črni čevlji vredni \$3.53

2.95

Čevlji za madenične črni in rujavi s gumbi za nedeljo in za šolo. Vredni \$2.58

1.95

Čevlji za male otroke iz teletne kože in druge s gumbi. Posebnost. Vredni \$1.75

1.39

Ženski čevlji vredni \$5.00-\$6.00. Patent, teletne, iz blaga in kozličje kože. Narejeni moderno z gumbi

2.19

Ženska spodnja obleka, vseh barvah, vredne \$1.50 se dobi za samo

98c

Otročja obleka vredna \$3.00—Plavi serf—vseh vrst velikosti, se dobi za samo

1.43

Roza in rumene Georgette bluze s koraldami olepane. Navadna cena \$5.00—sedaj samo

3.95

Temne nove jesenske svilene bluze. Vseh barvah in velikosti, se dobe za

2.98

Otročje kambrik obleke. Vseh barvah. Velikost od 2 do 6, se dobe za

1.49

Za tuje govoreče ljudi je oddelek v pritličju nasprotno pri stopnicah.

NEKAJ NOVEGA.

Alli že veste za odino slovensko brusilnico in trgovino z vso hrabro spravo?

Jas imam v zalogi najfinale hrabro, pasova, stroje za strižiti las, ter sploh vse hrabro in razlino orodje prve vrste izdelka.

Z britvijo, ki vam jo jaz nabrusim za 25c do 50c si lahko prihranite letno do \$35 na samudi čana in drugih ugodnostih.

Ako je vaša britev dobrega jekla vam jo nabrusim, ako pa vidim, da ni dobra vam jo zamenjam s polnim jamstvom in sicer za 25c do 75c.

Za one, ki se ne znajo sami briti imam na razpolago hrabro stroje (Safety Razors), za katere sploh ni treba ne ogledala in ne luči.

Mnogo jih je, ki zahtevajo cenik mojih izdelkov. Vsem tem nasnanjam, da razpolijam in sprejemam britve, itd. iz vseh držav širom Amerike, aprajemam v popravilo tudi vsakovrstne puške, samokrese. Tudi naročam leta na šole naročnikom. Vedno skušam vsem dobro ustreči.

Vas dela, popravila ali naročnine, se pošiljajo potom Parcel Posta.

Zapomnite si, da sem odlični slovenski specialist v ti stroki v Združenih državah. Ako mi ni mogoče postreči, pošljam v pisarnjo korist in zadovoljnost, naj si vsek blagoveli odprati blago samoj.

ROJAKI!

Ako potrebujete dobro britvo, likarje, nože, itd. pridite ali pa pišite, na obdaj nasnanen naslov, jaz jamim dobro in točno postrebo v vado zadovoljnost.

Ne licite enakih stvari po lekarnah ali mesnicah, ampak obrnite se do strokovnjaka in gotovo boste dobro postrešeni.

Se priporočam vsem s srčastimi pozdravi.

F. K. BAUZON

CLEVELAND, OHIO.

5920 St. Clair Ave.



Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo v največjem zaupanju. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in širjenje od strani številnih odjemalcev. Male povirjanje cen je sedanja potreba, da se ohrani sanostjiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgi zoper dragotno na vseh številnih potrebnih naših, a novi vojni davki nam jo spodbli se sadnji steber in morali smo cene nekoliko povisati. Vsek prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, si bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker učini, da bol zgubi svojo stalnost. Izmed vseh boleznih jih je devdeset odstotkov povzročenih in splošnih v ledolu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino odleti ledolce in odstrani iz notranjine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brolg slotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so pravi vsakršne potrebne mehanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno šaržo rudoce vian, v sadevi zabavnosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navduha slabote, kakor tudi v ledolodnik neprilika, ki rade sadlegujejo šenaka ob premembli šitja ali ru'arje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodera vselej v koren bolečine, zato pa je slasti v slučaju protisa, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otreplosti glebojev in drugih, najhitrejša in gotova pomoč. Jako je dobro tudi v sadevskih odrglin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izvrstna in prav prijetno zdravilo za navadno ruho notraj. Posebno za ispiranje grla in vseh izotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADJE SO DOKLA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER

Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

PAIN-EXPELLER

Je postal domača beseda v vsaki slovenski družini radi neprekosljivega čina pri tolikih bolečinah in nadlogah.

Sedajne razmere so nas primorale, povisati ceno na 35 in 65 centov za steklenico, ako hočemo, da ostane iste kakovosti in da enako učinkuje.

S tem imate jamstvo, da stalo, dobro sredstvo z isto močjo tudi doblite. Nikar se dajte premetiti z ničjo ceno ničvrednih ponaredb.

Stari, pravi Pain-Expeller doblite le v zavitku kot je tu naslikan. Pri kupovanju pazite na adro znamko, na besedo Lozel in na naše ime.

Pravi Pain-Expeller je dobliti v vseh uglednih lekarnah in naravnost od nas. Steklenica za 65c, je koristnejša kot pa za 35c, ker obsega več kot dvakrat toliko.

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York

Delo za premogarje. Koks vleči. Navadne delavce.

Premogarji zaslužijo dnevno — 6 do 8 dolarjev. Vleči koks iz peči zaslužijo dnevno — 4 dolarje. Navadni delavci zaslužijo dnevno \$3.25 do \$3.50. — 8 urno delo. Upravičijo takoj v sledečih krajih: Eastrope, Mt. Pleasant, Cannellsville, Uniontown, Pa. — Vsi ti prostori so blizu Masontown in Fairchance, Pa.

H. C. FRICK COKE CO., SCOTTDALE, PA.

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se naročite na dnevnik "PROSVETA"! Prinaša svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto \$3.00, pol leta \$1.50. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblaščenici. — Naslov za "PROSVETO" je

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Rojaki v Pittsburghu

In po zapadni Pennsylvaniji ne pozabite mojega naslva, kadar potrebujete JAVNEGA NOTARJA in TOLMAČA. Vamkemu jamčim dobro in pošteno delo.

ANTON ZBAŠNIK

Slovenski javni Notar in tolmač

Soba 102 Bakewell Bldg. vogal Diamond in Front Sts. Pittsburgh, Pa.

Tel.: Court 3450

Nasproti Court House.

J. S. JABLONSKI, Fotograf

6122 St. Clair Ave. : 2303 Professor Ave. CLEVELAND :: OHIO

"HRENOLA"

NAJNOVEJŠE VRSTE

GRAMOFONI

ki jih izdeluje
edina slovenska tvrdka

FR. HREN & CO.

14 W. Kinzie St., 352 N. State St.

Chicago, Ill.

Naši gramofoni igrajo vse rekorde.

Pišite po slovenski cenik.

Iščemo zastopnike.

KLOBUKI Najnovejše mode.

črne, sivi, modri, rujavi in zeleni
\$2.00 \$2.50 \$3.00 \$3.50 \$4.00

Baržunasti klobuki (žametavi) 4.50
črni, rujavi in zeleni.....

Belaj & Močnik

Trgovina z moško opravo in krojačnica.

Flanelaste srajce \$2.00
sive, rujave, in modre (navy blue) \$2.50
75c, \$1.00, \$1.25 \$3.50
\$1.50 \$1.75 \$4.00
\$2.00 \$2.50 \$4.50
\$5.00
Pošiljamo v vse države v Ameriki poštne prosto. \$6.00
\$7.00



6205 St. Clair Avenue CLEVELAND, O.

Kape iz kožnevine, fino izdelane



Piše Gregor Korobač pl. Gajžla.



Ravno sem dogotovil šest čevljev globok trenč po anegu do dravnice, kjer je zmrzoval moj luftak, ko prilomasti pošni sel s pisnom tako velikim, da ga je moral na ramni nositi. Hitro sem vzel v usta požirek žegnane vode, ko sem pisno odprl in videl, da je poslano od efendi Falotića iz šestega mesta. Po običajnih, diplomatskih krivih poklonih in frazah, me je možak popolnoma reano vprašal, koga bomo Slovenci poslali na mirovno konferenco v Brest-Litovsk. "Gajžla, zdajle si pa v kupi, sem si mislil. Vem sicer, če je kdo za ta posel sposoben, je to edino izvoljenec Alaha, efendi Falotić. Polti je kameleonske, kože pa trde kot v krop namočena oranža; v slušaji potrebe je tudi urnih hlač. Če mu kdo vrata pokaže, vzame hvaležno na zna, nje in pride pri drugih nazaj. Za bree ne porajta dosti; mož ima smisel samo za osprejje in ga malo briga kaj se godi za njegovim hrbtom. Prilagodi se vsakim razmeram, vsaki okolici in vsaki klimi; danes nosi "civilistični" rdeči prapor, jutri patenmošter in cerkveno puščico, pojutranjem pa palmo narodnega munificstva. Z eno besedo — mož je rojen diplomat. Tisti komati Rasi bi krvavo potrebovali takega moža, da jim pokaže, kako se v enem tednu uredi taka enostavna stvarica kot je republika. Sej so bili tudi Američani in Francosci z republiko v enem tednu gotovi, tako da so se že prve sobote vteli val kolevratli. Vsaj tako dokazuje zgodovinar profesor Falotić. — Vse omenjene idealne zmožnosti in lastnosti efendi Falotića so meni znane in jaz bi ga kar na svojo pest delegiral za v Brest-Litovsk, samo da bi mu znal to razložiti kot se spodobi. Veste, z diplomati govoriti niso mačje solze. Človek le malo zavozl, pa je v kaši do kolen. Ker je efendi Falotić svetovno znan "jezični dohtar", sklenil sem, da se posvetujem s kakim jezikovcem, oziroma jezikoslovcem ali pa s kakim advokatom, predno mu dam odgovor na njegovo vprašanje. Po kratkem premišljevanju sem se odločil za lingvista Dolgina v pennsylvanski hribi, kamor sem se nemudoma podal. "Banzaj!" sem ga pozdravil po japonsko, on mi je pa sam pokimal v esperantu. "Ljubljene Alaha in črnookih hursk, pomagaj mi!", ga zaprosim, poljubivši njegov copat. "Privleci na dan svoj zgodovinski trikrakarski pipe, s katerim sekaš najbolj zavozlane gordijske vozle in povej mi kako naj odgovorim efendi Falotiću, ki me vprašuje, koga bomo Slovenci poslali na mirovno konferenco v Brest-Litovsk." Njegova lingvistična dolgot je počasi odložila svoj čibuk in dejala: "Niš mu ne odgovarjaj! Ali ne veš, da en sam bedak lahko več vpraša kot more sto učenjakov odgovoriti? Če pa ravno želiš "to get even" z njim, pa se ti njemu stavi kako vprašanje, na primer tole: "Kako se je zgodilo, da je Lloyd George v svoji zadnji govorici, ki jo je držal v Londonu in ki še danes odmeva po vsem svetu — popolnoma pozabil omeniti vse tiste garancije za Jugoslavijo, katere hna — ima po ustnem izročilu nek odbor v Lepih! Samo to uganko mu zastavi in kadar ti učenjak povoljno odgovori, pa se ti na njegovo vprašanje odgovarjaj, če hočeš." "Idealna ideja!" sem vaklknil in z

hvaležnim "salem alejkum", ves potolažen odjadril. Zdaj čakam na odgovor, efendi Falotića pa na mojega.

Nekaj dni po Novem letu sem spremljal mojega prijatelja vojaka na postajo, da odide v Francijo kot zaupnik strica Samma in tam konfirira z bašibuzuki objestnega kanjerja. Razen mene ga je spremljala tudi njegova lepa sestra. Kot vam je znano, so železnice zdaj pod vladno kontrolo in aprevodnik ni pustil nobenega civilista in nežno ga bitja v vojaški vlak. Jaz in vojakova sestra sva torej ostala pod okencem kupeja in pogovarjali smo se, dokler se ni začel vlak premikati. Za slovo je brat še enkrat stisnil ročico svoji lepi sestri rekoč: "Pozdravljen angelček, še enkrat bi te rad poljubil za slovo, pa je žal okno previsoko." Misli prijatelju napraviti malo uslugo, sem hitro vprašal, če morem jaz kaj storiti za njega, oziroma mesto njegova. Fant mi je pritrjevalno pomelknil, a v naslednjem trenutku mi je nežna ročica prisolila tako idealno klofuto, da mi se danes v glavi buči, kot morje adrijanako. "Never again", sem dejal, zajezdi moj aeroplan in odplul na svo sapo proti hiši prijatelja, kamor sem bil povabljen h kosilu. Gospodinja je prinesla na mizo slastno petelinovo pečenko in povedala, da ji je sicer žal za petelina, ki je tako lepo pel, ampak si ni mogla drugače pomagati, kot da mu je vzela glavo, da se tako dostojno pošlavi triletnica poroke z njenim Charletom. Jaz sem si pridno pomagal s junaškim stegnom, ampak kljub temu mi je vedno šumela po glavi ironija usode in bil sem zopet enkrat uverjen, da rek "danes meni, jutri tebi" še vedno velja. Pred tremi leti je izgubil glavo moj prijatelj Charlie, danes pa petelin in to samo radi ene ženake! Jaz sem na vsak način še precej po ceni ven prišel: samo z eno klofuto!

Gajžla.

FRANK FUZER

Pri meni se dobi stanovanje in hrana ob vsaki priliki. Posebno pozornost obračam do potnikov. Dobra in točna postrežba.

228 Reed St.—Tel. Han. 3843 y. MILWAUKEE, WIS.



Naročite

Sedaj! Takoj!

sledeče knjige:

John Huss.—Vankdo bi moral dati svetovni tega slovenskega mučenika za svobodo....Cena 25c

Jesus in svetniki.—Kaj je resnica najdemo v tej knjigi....Cena 25c

Kako postati državljani.—Vseh ameriških Slovencev bi morali imeti to knjigo....Cena 50c

Knjiga brez naslova.—Ta knjiga je polna srčne ljubezni in žalosti....Cena 50c

Krivača svet v Ljubljani.—Prvi del te knjige obsega leto, drugi del namreč povest iz ameriškega življenja....Cena 25c

Monism.—Ta knjiga vam pove, kako so nastale vse....Cena 25c

Škof proti šepitru.—Resnična zgodba....Cena 25c

Valovi življenja.—Povest iz ameriškega življenja, ki popisuje bogo delavstva in razuzdano življenje višjih slojev....Cena 25c

Pri poroki smeh je do vstave politika. Z naravnimi in vsakimi otroškimi tudi gotovost ali čustvena občutnost.

Zastopniki slovenskih listov damo pri vsakem naročilu snoden popust. Pišite na pogoje.

"GLAS SVOBODE"

Je edini slovenski delovni list na svetovnem trgu in je izdan vsak teden v petih.

CELOLETNA NAROČNINA JE \$2.50.

Donar za knjigo in naročnino na list je postati na:

GLAS SVOBODE

2000 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

\$18,500,000.00

Z BESEDO: OSEMNAJST MILJONOV PET STO TISOČ DOLARJEV JE POSOJENEGA NA PRVE MARKEČE HIPOTEČNA POSOJILA IN NA OBVEZNICE; KUPCI TE VSOTE NISO DO DANES IZGUBILI NITI CENTA.

To je naš rekord, na katerega smo lahko ponosni. Direktor tega odbora je gos. J. F. Stepina, kateri je že nad 28 let v zvezi s tem bančnim poslom in je v ti dobi prodal za \$9,000,000,000 markečev, hipotečnih posojil in obveznic in kot blagajnik in predsednik te hranilnice v času šest let in pol napravil posojil raznim kupcem na markeče, hipoteke in obveznice za \$9,500,000 in niti centa niso izgubili kupci.

Mi imamo vedno naprodaj razne prve markeče hipotečna posojila in obveznice v znesku od \$100 do \$20,000.

Vi ne morete boljše naložiti svoj denar kot v teh prvih markičih, hipotečnih posojilih ali obveznicah.

AMERICAN STATE BANK

J. F. Stepina, preds.

Em. Beranek, podpreds.

Adolf J. Krass, blag.

Pod nadzorstvom "Chicago Clearing House". V zvezi s pošno hranilnico Združenih držav.

1825 Blue Island Ave., vogal Loomis ulice, CHICAGO, ILLINOIS.



PAZITE IN HRANITE

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš beli denar za drne dneve." To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste še zdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta.

Vsak človek mora paziti in hraniti, ko le to je edina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date na stran, se lahko ceni kot temeljni kamen posojila za katerim vsaki strmi. Dobro je vedno imeti na pametu narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna pogača: kamen na kamen palača". Najtežje je početak ali brez početka ni nikdar ničesar. Zatorej prišnite vlagati vaš denar že danes, ampak pazite, da ga nalagate v gotovo in varno banko, z vlogo enega dolarja dobite vašo bančno knjilico.

Mi sprejemamo denar na hranilno vlogo in plačamo po 3% obresti od njega.

Pošiljamo denar v Italijo, Rusijo in Francosko. Prodajemo prva posojila mortgage (markeče) in dajemo v najem varne hranilne predale.

Sprejemo upise za parobrodno potovanje v staro domovino po vojni.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Kapital, vloge in prebitke znaša nad \$6,000,000.



Edina Slovenska Tvrdka

Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in jed.

Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenike pošiljamo nastoj.

F. KERZE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2146-42-44 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

FRANK STONICH

brat slatarjev Jacoba in Johna Stonicha, se priporoča senjenim rojakom izrom Amerike.

Kadar potrebujete ali kupujete slatnino n. pr. ura, veržice, prstane, broške itd., se obrnite name, ker boste dobili blago prve vrste.

VSE GARANTIRANO!

V zalogi imam znake, prstane, priveške, broške raznih jedot in svet.

FRANK STONICH

7 W. Madison St., Savings Bank Bldg., Rm. 605, CHICAGO, ILL.

ST. CLAIR AV. JEWELRY

JOSEPH MARINČIČ, lastnik.

5805 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Slovenska trgovina s urami, slatinio, briljanti, Columbia gramofonske plošče različnih jezikov, sprejemam v popravilo ure, slatinio gramofone vse kar se tiče te stroke, delo jamlim. Kadar šelite kupiti ure, slatinio ali gramofon uprskajte mens na ceno, stane vas samo 2c po pošti, prihranite si ston dolarja. Ne pomabite geslo "svoj k grofjin", Se priporočam. JOSEPH MARINČIČ, slatar, 5805 St. Clair Ave.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenemu občinstvu v Clevelandu in okolici, da sem preselil moje trgovino v nove moderno vrejane prostore na 6217 St. Clair Ave.

Priporočam se cenjenim odjemalcem ter občinstvu sploh za nakup melke in delke oprave.

Popolna zaloga melke oprave za delo in praznik. Moderna krojačnica. Točna postrežba, delo jamčeno, cene zmerni.

Priporočam se

JOHN GORNIK,

6217 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.